

J. Ph. Boetjé

ORLOGS EN ANDERE
:: GEDICHTEN ::

Hic ego, finitimis quamvis circumsoner armis,
Tristia, quo possum, carmine fata levo,
Quod, quamvis nemo est, cuius referatur ad aures,
Sic tamen absumo decipioque diem.

—
OVID.

Wijl vijanden aan ieder kant gedurig mij omringen,
Verzacht het toch mijn harde lot om liedjes hier te zingen,
Al zou er ook geen menschen zijn, die naar mijn rijmpjes hoor,
Zijn zij mij toch tot tijdverdrijf, en breng 'k de dag dus door.

—
4-3-'02.

Whilst here surrounded by a hostile throng,
It softens my hard lot to make a song,
For thus, though none there be to hear my rhyme
I cheat the weary hours, and pass my time.

OORLOGS EN ANDERE GEDICHTEN

DOOR

F. W. REITZ, 65

OUD-PRESIDENT VAN DE O.V.S.

UNIE LEES- EN STUDIE-BIBLIOTHEEK,

Uitgave van „HET WESTEN“-Drukkerij, Bus 196, Potchefstroom.

1910.

VOORWOORD.

Als daar in dit boekje, hier en daar, iets voorkomt dat de lezer wat scherp vindt, verzoek ik hem niet te vergeten dat de meesten van deze „rijmpjes” geschreven waren gedurende een tijdperk van strijd, en meestal dadelik na de gebeurtenissen waarover zij handelen.

Al hebben zij dus geen bijzondere waarde als gedichten zijn zij toch histories, en als de geschiedenis alles zou verzwijgen wat aanstoot kon geven, dan zou er maar weinig geschiedenis bestaan. Met recht heeft President Steyn te Kroonstad, bij de onthulling van het monument ter ere van de burgers van dat distrikt die in de oorlog sneuvelden, gezegd: „*Haat zou ons als een Christen volk onwaardig zijn.*” Wij moeten vergeten en vergeven alles wat vergeten en vergeven behoort te worden.

Er zijn echter mannen en vrouwen die wij niet *durven* te vergeten, en daden die wij *geen recht* hebben te vergeven, tenzij de misdadiger zich eerst bekeert.

Wat mij persoonlijk betreft mag ik mij, zonder vrees, op een ieder die mij kent beroepen als getuige dat ik geen ander gevoel dan een van vriendelijkheid en liefde koester tegenover al mijne landgenoten, van welke nationale afkomst ook.

F. W. REITZ.

Potchefstroom, 9 Juli 1910.

* * *

As South Africa is — in due time — destined to become bilingual, I have ventured to insert in this little book, a few English verses also. Should some of their contents appear to the reader to be unduly severe I would refer him to the „apology” contained above in the Dutch Foreword.

F. W. REITZ.

Potchefstroom, 9th July 1910.

INHOUD.

From Alfred Tennyson's "The Cup"	1
Uit Tennyson's: "The Cup"	1
De „Lady Roberts"	2
The "Lady Roberts"	5
Die Proclamatie of Papieren Bom	8
The Proclamation or Paper Bomb	10
De Vrouwenkampen	12
The Refugee Camps	14
Gods of the Jingo	16
The Wearing of the Green	18
De Mielie Pit	20
De Wet's Krismis-Box	23
Commandant Danie Theron	25
Commandant Danie Theron	28
In Memoriam	31
Kamppraatjes	34
Die Kerel wat blaas	37
Colenso	40
Colenso	42
Kitchener's Speech	44
Kitchener's Speech	48
De Vereniging in 't Veld	52
Over die Spoor	56
„Die Handsupper"	59
Majuba „Uitgewist"	62
Lied der Krijgsgevangenen	64
The Searlight	66
Io Victis!	67
Vaarwel aan die Vierkleur	69
Farewell to the Quadricolor	70
Bij teruggave der Iersche Vlag	71
Vale!	72
„Ou Japie Swart"	73
Die Vereniging van Lammetjies-Baai, of Koos-kan-nie-lieg	75

De Stervende Voortrekker	77
„Ter wille van de smeer” of „Dominie Draaimantel”	80
„Die Heiden Sincees”	83
Droom van Oom Piet	86
Jan Andersen mijn hart	89
'n Man 's 'n man voor al dat	90
Dis die Knapie ver mij	92
Kaatjie in onse Straatjie	94
Tevrede met weinig	97
„De boorden van de schone Doon”	98
The Glass Blowers	99
Hoera!	101
Wijl Tafelberg zal staan	103
Die Ou Jonkman	105

FROM ALFRED TENNYSON'S "THE CUP".

(Though dead he yet speaketh!)

Sir, if a State submit at once
She may be blotted out at once,
And swallowed in the Conqueror's chronicle;
Whereas, in wars of freedom and defence
The glory and the grief of battles won or lost
Soldier a race together. Yea, though they *fail*
The names of those who fought and fell are
Like a banked up fire that flashes forth again
From century to century, and at last
Will lead them on to Victory!

UIT TENNYSON'S: "THE CUP".

Aan 't Land dat zich maar daad'lik nederbukt
Wordt daad'lik ook zijn volksbestaan ontruikt,
Door dwinglandij verzwolgen. — Maar door den strijd
Om Vrijheid, Recht en Onafhankelijkheid,
Door roem van overwinning, en 't verdriet
Van nederlaag wordt — Ja! al slaagt hij niet—
Het volk aaneengesmeed — en zal het bloed
Van zijn gevallen helden — als de gloed
Van een gesmoorde vuur — een dag herleven
En eind'lik nog de overwinning geven!

DE „LADY ROBERTS”.¹⁾

Hier staat de „Lady Roberts”
Hoera! voor Ben Viljoen,
Hoera! voor Generaal Muller.
Want hulle het dit gedoen.

Die Trekboer en Boslanser²⁾
Die kom haar hier beskouw,
Dan zeg hulle „alle wereld!”
Waar krij jul hier die vrouw?

Dan zeg ons „die ou Lady”
Is 'n Nieuwejaars present
Wat Ben Viljoen gestuur het
Aan onze President.

Dan wordt di trekboer wakker
En trek weer met zij goed,
En di arme ou Boslanser
Di krij weer nieuwe moed.

Lord Roberts is al huis toe
Die Veldheer het getrap³⁾
Maar d' ou vrouw het hij hier laat blij,
Sij hou van „Mieliepap”.

Van ons arme families
Brant hij di huise af,
Di mans kan hij nie win nie,
Dus moet hij vrouwens straf.

¹⁾ Scheepskanon door de soldaten alzoö gedoopt en door de Boeren genomen in Dec. 1900.

²⁾ Trekboer en Boschlanser = non combatant.

³⁾ de wijk genomen.

Maar s'n „ou Lady Roberts”
Die lyddiet uit kan stort,
Di stuur hij na Helvetia
En zet haar in 'n fort.

Daar, dacht hij, is sij veilig
Want die „verditste” Boer
Leg net maar achter klippers
Met zij „verdatste” roer.

Hoera! voor di Boksburgers,
Hoera! voor di Polies,
Hoera! ook voor Johannesburg,
En Kitchener is nou vies.

Eer dat hul weer kon natgooi¹⁾
Het Boksburg al „verjaar”²⁾
Eer hij zij broek kon aankrij
Toe was die ding al klaar.

Hul vat sij ammunitie
En sij kannonne af
Vang honderde soldate
En trap ver Tommy kaf.

Dis maar „Gorilla” oorlog,
Zeg Meester Chamberlain;
Maar als dit lang zoo voortgaat
Dan maal ons Tommy fijn.

¹⁾ natgooi = schieten.

²⁾ verjaar = overwinnen.

Lord Roberts van Kandahar,
Lord Kitchener van Karthoem,
Lord Buller van Colenso
Die wordt só hoog geroem.

Voor wat? Die arme Kaffer
Met schild en assegaai,
Het hulle met Bom-maxim
Zoo prachtig afgemaai.

Maar nou dat hul teën mausers
En witmense moet veg
Leg Kitchener op Pretoria
En die ander twee is weg.

Ja, Roberts van „Kandaar”
Is nie Roberts van „Kanhier”,
En dat Tommy hier moet blywe
Is nie enkel voor plesier.

Hij het die land oorwonne
En alles annexeer,
Maar ons dappere Generale
Verslaan hom keer op keer.

Hou vol dan Afrikaners
Di vijand moet hier weg.
Hij mag ons nie overwin nie
Want onze zaak is *reg*.

Tautesberg, Januari 1901.

THE "LADY ROBERTS".

(4.7 gun, taken by the Boers in Dec. 1900. On the guncarriage was painted by the soldiers the above name).

Here stands "The Lady Roberts"
Yes! Ben Viljoen well-done!
And well-done General Muller,
For you got us this gun.

The Trekboer¹⁾ and Bushlancer²⁾
Look at her as they pass,
And say "My Goodness Gracious!"
Where got you this old lass?

Then we reply "'t is Ben Viljoen"
"Has this old Lady sent
"And offered her as New Year's gift
"To our good President".

The Trekboer then wakes up again
And drives his sheep along,
And even the poor Bushlancer,
Begins to feel quite strong.

Lord Roberts 'E' as ooked it ,Ome'
He has scooted, poor old chap,
But he left th' old Lady here with us,
She's fond of 'mieliepap'.³⁾

¹⁾ Trekboer = sheep-farmer fleeing about with his flocks.

²⁾ Bushlancer = noncombatant.

³⁾ mielie-pap = maize-porridge.

Lord Roberts burns our houses down,
The women out he drives,
He cannot overcome the men,
So persecutes their wives.

But his old 'Lady Roberts'
Who lyddite spits for sport
He puts her at Helvetia,
For safety in a fort.

He thought there was no danger,
For that confounded Boer,
With his confounded Mauser
Would trouble her no more.

Hurra! for the Boksburgers,
Hurra! for the Police,
Let Kitchener gnash his teeth now
And ask "If this be peace?"

They h've got his ammunition
His lyddite gun to boot
And captured all his Tommies
Ere one of them could scoot.

Ere he could fire a cannon,
Or get his breeches on,
Boksburg had Tommy by the throat
And so the job was done.

't Is but "Gorilla" war-fare
Says Mr. Chamberlain,
But if this sort of thing goes on
The issue 's pretty plain.

Lord Roberts of Kandahar,
Lord Kitchener of Karthoum,
Lord Buller of Colenso
Your mighty titles boom.

For what? Defenceless Kaffirs
Armed but with spear and shield
You've slaughtered, oh, so merrily
On many a bloody field.

But now that you with White Men,
And Mausers have to cope,
Kitchener lies at Pretoria
And the others had to "slope."

Yes Roberts of Can "There"¹⁾
Is not Roberts of Can "here",
And his little Picnic party
Is costing England dear.

Stand firm then Africanders
In Heaven put your Trust,
We shall not lose our Country
Because our Cause is *just*.

¹⁾ Kandahar.

DIE PROCLAMATIE of PAPIEREN BOM.

Ik *Lord Kitchener* van *Karthoem*
(Om andere titels niet te noem)
Krachtens machtiging gegeve
Door mij Koning „*Etwart zeve*”
Maak bekend en proklameer
— D'is nou voor di laaste keer!

Aangezien mij kwart millioen
Kakis jul nog nix kan doen,
En mij vliegende kolomme,
Nix meer baat dan Lyddiet bomme,

Aangezien dat al die brande,
Mij alleenlik strek tot schande,
En deur vrouwens weg te sleep
Ik met hul' zit opgeskeep,

Aangezien jul land al meer
Dan 'n jaar 's geannexeer,
Maar mij mag nix verder strek
Dan waar grof geschut kan dek,

Aangezien die Kaaps' Rebelle
Mij nou erg begin te kwelle,
Scheepers, Kritzinger en Fouché
French nog altijd moeite gèe,

Aangezien ons' oorlogs-mag
Kost 'n kwart millioen per dag
En als 't langer zoo moet gaan
Raak ons geld ook straks gedaan,

Aangezien door rond te trek
Bijna al mij paerde vrek,
En met al mij slim oorleg
Lijk die ding voor ons maar sleg,

Aangezien 'k gèn ander raad
Ziet, dan net om groot te praat,
Schiet ik hierdie papieren bom,
Om te zien wat daarvan kom!

En ik proclameer bij deze,
Als jul nie verban wil weze,
Leg dan al jul wapens, eer
Vijftiende September neer!

Generaal en Officier
Wat nie hoor, verklaar ik hier,
Zal dit zeker nog betreur
Want zij goed wort ook verbeur.

Kom dan Burgers al te zaam,
Dit smeek ik in Vredesnaam,
Laat mij nou maar voor die grap
Net maar op jul' nekke trap.

Laat mij jul' maar net oôrwin,
Dan krij Chamberlain zij zin,
En miskien stuur hij zij schoen,
Dat jul' toch daaraan kan zoen!

Dan 's die duizend-jarig-rijk,
Dan is Boer en Brit gelijk
Dan 's die Britse Leo tam,
En slik die Afrikaansche lam.

Onder mijne hand gegewe,
Lang mag Koning Etwart lewe!
Getekend:— „Kitch'ner” maand en dag
Onder private witte vlag!

Athole — 5.10.01.

THE PROCLAMATION OR PAPER BOMB.

I undersign'd *Lord Kitchener of Karthoum*
(For all my other titles there's no room)
In the King's name, at least we call it so,
But really meaning „Chamberlain & Co.”
Hereby proclaim and solemnly declare,
And this is final—so let all Beware!

Whereas I with a quarter-million men,
Can't beat you, though you're only one to ten,
And flying columns answer just as well
Or just as little—as a lyddite shell,

Whereas by setting fields and homes a-flame
I have but added to my former shame,
And catching women really shows no true sense,
Since it has only proved a dreadful nuisance,

Whereas it's now more than a year ago,
Since we annexed you—Roberts dit you know—
Yet, notwithstanding this illegal Fiction,
Where big guns fail there ends my jurisdiction.

Whereas Cape rebels still continue rising
In numbers both alarming and surprising
And Kritsinger with Scheepers and Fouché,
Are causing French so much anxiety,

Whereas the war-costs that we have to pay
Run to a quarter-million pounds per day
And things have now already gone so far
That even the Funds are falling below par,

Whereas my horses ridden to and fro
But serve to feed the vulture and the crow,
And that in spite of all my plans and schemes,
Ending the war is harder than it seems,

Whereas no other means I can conceive,
Than just to bluster and to make believe,
I have resolved this paper bomb to let off
To try if that perchance may make you „get off.”

*So I proclaim—that if there's any Judas
Who has no wish to go to the Bermudas
Let him lay down his arms—but then remember
The day I fix is Fifteenth of September.*

Generals and Officers I hereby warn,
That if they treat these liberal terms with scorn,
Their goods will all be „forfeit” to the state,
They'll bitterly repent it when too late,

Now therefore come up Burghers one and all
T'is for the sake of Peace I make this call,
Oh! come to me and than you'll quickly feel
How a Boer's neck fits to a British heel.

Oh! come to me! oh! come and do surrender
Then Chaimberlain's hard heart may yet grow tender,
And p'rhaps he'll send you one of his old shoes,
That you may kiss as often as you choose.

Then all men shall the Great Millenium see
Then Boer and Briton both shall equal be,
The British lion will no longer sham
For he will swallow th' Africander lamb.

Thus given under my own hand—and so
Long Live the King! and long live Pushful Joe!
Signed Kitchener—dated—and to be of use
To be sent under a *Private* flag of *Truce*!

Athole — — 8.10.01

DE VROUWENKAMPEN.

(Of zoogenaamde „Refugee Camps.”)

Lord Roberts is zoo hoogst beschaafd
Met alle deugde ruim begaafd,
Zijn goedheid is zoo wonderbaar
Dit zeg hij zelf—dus is dit waar!

Als hij die oorlog teën die Boer,
Op gruwelijke wijze voer
Dan is dit reg—dis eerder klaar,
Dit zeg hij zelf—dus is dit waar!

Hij zeg, die wrede Boer die wou.
Zij vrouw en kind nie onderhou,
Zoo doet Lord Kitchener dit maar,
Dit zeg hij zelf—dus is dit waar!

Hij neem geen vrouw en kinders weg,
Opdat die mans nie meer zal veg,
Dié held is toch gèn leugenaar,
Dit zeg hij zelf—dus is dit waar!

Weduwe en weeze, laat hij vang
Maar hul's *vrijwillig* onder dwang
In zijn pest-kampe opgegaar,
Dit zeg hij zelf—dus is dit waar!

Sterf hul bij honderde aan rampe,
In sógenaamde „Toevlugs Kampe”,
D'is nix—hul' kwam *vrijwillig* daar,
Dit zeg hij zelf—dus is dit waar!

Lord Kitch'ner martel vrouw en kind
Omdat hij ons sóseer bemint,
En hij is toch g'en huichelaar,
Hij zeg dit zelf—dus is dit waar!

Ja, Kitchener is sag en mild,
Hij 't wel die „Mahdi" afgevild,
Maar daarom is hij geen barbaar,
Dit zeg hij zelf—dus is dit waar!

Hij gee die vrouw een vrije pas
Na huis—maar hou haar kinders vas;
Hij wil die man *nie* lok door haar,
Dit zeg hij zelf—dus is dit waar!

.....

Dank zij di edele Boere-vrouw,
Sij is gereed om uit te hou,
En spoor haar man gedurig aan,
God te vertrouw—en vas te staan!

Zij geê door haar geduldig lijden
De burger moed om nog te strijden,
Wijs hem sij plig om voort te gaan,
God te vertrouw—en vas te staan!

O, Afrikaner! wees getrouw,
Neem voorbeeld aan jou dapp're vrouw
En luister, als sij jou vermaan,
God te vertrouw—en vas te staan

Vroeger of later kom die dag
Waarnaa ons Volk zoo vurig smag
God zal den dwing'land zelf verslaan,
Vertrouw op hem—en blij vas staan!

Athole, 28.9.01

“THE REFUGEE CAMPS”

(So called).

Lord Roberts he boasts that he stands at the head
Of all that is noble, and nice, and wellbred,
So we've got to believe it, it's only his due,
He says so himself — so its bound to be true.

If against the 'cowardly ignorant Boer'
In a barbarous manner he carries on war,
Why! What does it matter to me or to you,
He says so himself — so its bound to be true.

The Boer has deserted his children and wife
For the purpose of leading a pleasanter life
Yes, „Such are those people, unnatural crew!”
Lord Kitchener says — so its bound to be true.

If he harries weak women and children tender
It is *not* to induce the men to surrender,
Oh no! that's a thing he never would do,
He says so himself — so its bound to be true.

If the women and orphans he drags away
In his pest-smitten camps are *willing* to stay
Let no one assert he the Innocents slew,
He says so himself — so its bound to be true.

If, by thousands they die of disease and starvation
In those sweet health-resorts they call „concentration”
No matter! those people deserved it too,
He says so himself — so its bound to be true.

Lord Kitchener persecutes woman and child
Because he was always exceedingly mild
And the more they objected the kinder he grew
He says so himself — so its bound to be true.

Oh! he is so gentle; the Mahdi's head
He cut that off when his foe was dead;
In uncivilised warfare, that's nothing new
He says so himself — so its bound to be true.

The wife gets a pass and may go away
To bring in the man; but the child must stay;
This, of course, Lord Kitchener never knew,
He says so himself — so its bound to be true.

.....

But Thanks to our wives, for they do not care
Whatever the hardships they have to bear,
They willingly suffer their woeful plight
If their husbands stand firm for God and the right.

By her noble example the Burgher's wife
Still gives him strength to continue the strife
And she cheers him on with all her might
To stand up firmly for God and the right.

O Africander! Be staunch and true
For that's what your wife is expecting from you
You will help her to make the burden light
By standing firm for God and the right.

“GODS OF THE JINGO.”¹⁾

A ‘progressional’ dedicated to “Mudyard Pipling”.

Gods of the Jingo—Brass and Gold,
Lords of the world by “right divine”
Beneath whose baneful sway they hold
The motto “All that’s thine is Mine”,
Such Lords as these have made men rotten
They have forgotten—they *have* forgotten.

The nigger, as is fitting, dies
The Gladstones and the Pitts depart
But “Bigger Englanders” arise
To teach the world the Raiders’ art
Such Lords as these have made men rotten
They have forgotten—they *have* forgotten

They’ve got the gold, the ships, the men,
And are the masters of tomorrow —
And so mankind shall see again
The days of Sodom and Gomorrah,
These are the things that make men rotten
They have forgotten—they *have* forgotten,

¹⁾ Originally published in Mr. Labouchere’s Paper “Truth”.

Drunken with lust of power and pelf
They hold nor man nor God in awe
And care for nought but only Self
And cent-per-cent 's' their only law
These are their Lords, and they are rotten
They have forgotten—they *have* forgotten.

Their braggart hearts have put their trust
In Maxim guns and Metford rifles
They'd crush their foes into the dust
And treat what's Right as idle trifles.
For boastful brag and foolish 'fake'
Th' "Imperialist" must take the cake!

AMEN?

THE WEARING OF THE GREEN.

They tell me that good honest Pat,
By favour of the Queen
Has got the right—as well he might
To wearing of the Green.
Ah! Patrick Atkins, how your breast
Must swell with pride and joy
To think that Mr. Chamberlain
Has found his Irish boy.

Did we not hear, only last year,
That on St. Patrick's Day
Denis Malone in gaol was thrown,
And docked of all his pay,
Because, oh dreadful to relate!
This "Soldier of the Queen"
Had with unblushing impudence
Been wearing of the Green.

Now this great change is very strange,
And shure it's puzzling quite,
That what was wrong for centuries long
Should now at last be right!
And that the Dublin Fusiliers
By all may now be seen,
Without the fear of punishment,
A wearing of the Green!

But if you say "now tell me pray
What may this difference "mane"?"
Listen to me, and you shall see
The matter is quite plain.
It means that Paddy now has got
This "favour" from the Queen,
Because—and that's a fact—because
He is so very green.

Ah! yes bedad! the Irish lad
Full many a fight has won
For Saxon despots, who at home
Won't trust him with a gun.
For ages long he's suffered wrong,
And yet he thinks it's right —
Dragged through the mud—to shed his blood
In every English fight.

In auld Erin they "run him in"
For asking Home Rule there,
And still he'll shoot the saucy brute
Who dares to want it here,
(Or p'rhaps I ought to say he *tries*),
For spite of pluck and grit
Pat (may be it is purposely)
Seldom contrives to hit.

The Kaiser's got his Samoa lot,
And Pat has got his "Green"
And so they drop the Cerberus-sop
By "favour of the Queen".
Yes! square them all, both great and small,
It's so amazing kind!
Thus, on the cheap, England can keep
Pat and the Kaiser blind.

DE MIELIE PIT.

De mielie plant.
Is door Gods hand
Aan ons Transvaal gegewe
Dat mens en dier
Nog altijd hier
Kan ete en kan lewe.

Ons arme land
Is zwart verbrand
Door roekeloos gebroedsel,
Maar de mieliekop
Raak nog nie op,
Hij skenk ons drank en voedsel.

Gode zij dank
Nie die soort drank
Wat door ou Marks¹⁾ gestook is,
Maar mielie-nat
Die drink ons wat
In d'koffie pot gekook is.

Vrijstaat het brood;
Ons Bondgenoot
Wens ons geluk daarmede,
Maar voor ons deel
Met mielie-meel
Is ons al hoogst tevrede.

Mielie=Mais.

¹⁾ ou Marks = een welbekende industrieel in Transvaal.

In vreedestijd
Dan, zonder strijd,
Het koornmeel meer waarde,
Maar, met oorlog,
Is mielies tóg
Die beste kos op aarde.

Maak kooigoed van
Zij blare dan,
Die stronk kan pijp of vuur maak,
Zelfs met zij asch
Kan jij klere wasch
Als jij maar flux aan 't skuur raak.

Of wil die Boer
Ook wat groen—voër
Aan paert, of skaap, of os-geê
Dan weet hij goed
Wat hij doen moet
Wil hij hul lekker kos-gee.

Maar d'mielie-pit
Ja! hij is dit
Waarvoor ons God moet lowe,
Met hom en vlijs
Zal ons Kaki wijs
Ons volk die blij nog bowe.

Op hoeveel wijze
Tot lekkere spijs
Jij mielies klaar kan krijs
Is boo mij gal,
En daarom sal
Ik dit nu maar verswijge.

Maar gêe mij 'n hap
Van mielie-pap
Dan sal ik nix meer zoeks,
Want glôo mij vrij
Dit smaak ver mij
Nog lekkerder dan koeke.

Transvaal bezit
Di mielie-pit.
Laat Kaki ruk en plukke,
Zijn twak is nat,
Ons land te vat
Zal hom zo nooit gelukke.

Waarom is daar
Een adelaar
Op ons Transvaalse wape?
Set eer daarop
Een mielie-kop.
En laat die roofvôol skrape.

Distr. Bethal, 11. 7. '01.

DE WET'S KRISMIS-BOX.

25 Dec. 1901.

In Harrismit wijk, bij Elands-rivier,
Daar wou di soldate hul Krismis vier
Maar Hoofd-Commandant, Oom Christian de Wet,
Het die mooie spulletje daar kom belet.

Hij trek hulle bij in die oggend vroeg,
—In een half uur tijd toe had hul genoeg—
Want toe leg hul daar verstrooid op die grond
Al meer dan 'n honderd gedood en gewond.

Twee honderd die vang hij en „schut hulle uit”,¹⁾
Ea maak bovendien nog 'n taamlike buit
Van dertig wa'ens met klere en kos,
En 500 paerden die krij hij ook los.

Ea buiten dit alles nog 'n drietal kanonne
Het hij in diezelde slag ook gewonne,
Maar die Tommies het hij verlof gegee
Die Basuto's te zé dat De Wet nog leef!

¹⁾ Uitschudden betekent te ontkleeden.

Ook meer dan 'n honderd kiste patrone
Die vat hij saam, om net te tone,
Dat hij ach dit nie voor heel orthodox
Tevrede te wees met één Krismis-box

Die Engelsman hou mos al te grag
Van persentjes te geê op daar die dag
En De Wet het getoon hij er nix téen had
Om zelfs van 'n vijand geskenke te vat.

Net één week tevore, toen werd daar verhaal
Dat De Wet met 'n honderd man vlug en rondwaal
Maar nou dat hij hulle het „opgetel”
Nou moet hul dit weer glad andersom stel,

Nou lui dit weer: „Hij viel hulle an
„Met 'n groot overmag van twaalf honderd man”
„Want had hij dit tog met minder gewaâ
„Dan kreeg hij daar ongetwijfeld ook slaâ!

Die Spreekwoord zeg—maar mij lijk dit zó
Of die Engelse Volk dit nie wil glo—
Dat „Al loop di leugen ook nog zoo snel
„Di waarheid die achterhaal hom wel.”—

Felt. '02.

COMMANDANT DANIE THERON.

Gesneuveld op Gatsrand 5 Sept. 1900.

Op den 5den September stierf Danie Theron
Een der dapperste krijgsmannen onder de zon
Zelfs zij, die nooit weenden, die stortten een traan
Toen zij hoorden dat Danie was heengegaan.

Maar wij droogden die tranen en sprak' slechts één
woord
„Wee hem! die onz' Danie Theron heeft vermoord!”
We reden er heen bij nach, en bij dag
Om de plaats te bereik' waar onz' doode held lag.

Wij vonden zijn graf — en wij zagen hem daar
Ons hoop was verdwenen — helaas het was waar —
Ja! Danie is dood — nooit zien wij hem weër,
Maar hij viel als een held op het slagveld van eer.

Wij legden hem weër in zijn eenzame graf
Wijl elk kameraad zijn getuigenis gaf
Van hoe edel hij was, hoe vriend'lik, hoe trouw,
Zó woest als een leeuw, zó tээр als een vrouw.

De man van onz' keuze, ons Danie is weg
Hij, die ons aanvoerde in menig gevech'
Zal ons nimmermeer leiden — zijn werk is gedaan
Hij stierf, dat zijn natie mocht blijven bestaan.

Toen de vijand uittrok ging Danie alleen,
Hij reed te verkennen waar zij wilden heen,
En boven op Gatsrand daar vond hij een wacht
Van vijf of zes man der vijandlijke macht.

Maar hij, onverschrokken, greep naar zijn geweer,
En schoot dad'lik drie der patrouille daar neer
De anderen vluchtten — zij wisten ook niet
't Was 'n enkele man — die weêrstand daar biedt.

Nu werd als gewoonlijk kanonvuur gelost,
Maar die eenzame man stond pal op zijn post,
De derde bom trof hem — noodlottige feit
Ons held had gestreden zijn uiterste strijd.

Als de vijand gewaard' dat niemand meer schoot
Toen reed hij daarheen en vond Danie dood,
Verbaasd om te zien — wat één man had gewaagd,
Die hun heele patrouille alleen had verjaagd.

Daar ligt hij begraven — maar niet alleen hij
Want de drie die hij doodde, die liggen daarbij;
'n Man zóals Danie, komt zelden maar voor,
Al zocht men geheel ook de wereld hem door.

Een vijand beslist en gezworen was hij
Van kapitalistische dwingelandij,
Zijn volk had hij lief, en ging met hen mee,
Door alle gevaren in oorlog en vrêe.

Toen dié schurk Monypenny in zijn vuil jingo blad,
De vrouwen der Boeren belasterd had
Had hij groote berouw, en dat gauw genoeg
Toen Theron hem de bril van zijn ogen sloeg.

En ook op het slagveld, heeft Danie getoond,
Dat vaderlandsliefde nog steeds in hem woond'
Wij weten het goed — want ons heeft hij geleid
Hij was vooraan den spits in iederen strijd.

Hij wist ook zeer goed — dat het Jingose plan
Was ons land aftevatten — als hij het maar kan,
Transvaal houdt zijn naam en gedacht'nis in eer,
Want dapperder man ziet gij nimmer ook weer.

Rhenosterkop, 10-2-'02.

COMMANDANT DANIE THERON.

Who fell at Gatsrand Sept. 5th 1900.

On the 5th of September fell Danie Theron,
On a better and braver the sun never shone,
And we all wept like children — as well too we might
When we heard that our Danie had fought his last fight.

But we wiped off those tears—and vowed one and all
That not unavenged should our dear Comrade fall;
And we galloped by night and we galloped by day,
To seek out the place where our dead hero lay.

We flung out the earth—and we gazed on him there
And then our last hope — was changed to despair,
Our Danie was gone — but well do we know
He fell like a man, with his face to the foe.

As sadly we stood o'er that lonely grave
Each comrade recalled all the proofs that he gave
That he was a good, and a noble, and true man,
As brave as a lion — but kind as a woman.

The man of our choice — our Danie is dead
He will lead us no more — whom so often he led
A leader like him we shall ne'er see again
But he died that his Land might a freeland remain.

When the foeman advanced then Danie rode out,
For often alone he had acted as Scout,
On the top of the Gatsrand at last he drew rein,
And stood there alone, looking over the plain.

While thus he stood watching far over the height
A patrol of the enemy came into sight,
He levelled his rifle, shot three of them dead,
The others wheeled round, and immediately fled.

And now the big guns are beginning to roar
But firm at his post stands that resolute Boer,
And one deadly bombshell too truly has sped
The missile exploded — poor Danie lies dead.

When the enemy noticed that all had grown still
They marched up in force to the top of that hill
Amazed they stood there — to see the strange sight,
It was but *one* man they'd been having to fight.

And there he lies buried, on Gatsrand's lone height
With the three that he slew in his ultimate fight;
A man like our Danie you'll not often find
For the world has but few of that selfsame kind.

The capitalist crew had reason to know
That he was their sternest and bitterest foe
In Peace and in War all plainly could see
That he stood on the side of his own country.

When Moneypenny with his filthy rag
Dared our women-folk through the mire to drag
Theron made him swallow his dirty lies
And knocked his spectacles into his eyes.

On the battlefield too he constantly showed
That his heart with love for his country glowed,
Who can know this so well as his comrades, we
Whom he led so often to victory.

And well he knew that the Jingocrew's plan
Is to take our country — if only they can
Theron must never forgotten they
For a braver man we shall never see.

IN MEMORIAM.

VECHT GENERAAL CORNELIS JOHS. SPRUIJT.

Obiit 20. 7. '01.

De Engel des doods is weder gekomen
In ons midden, en heeft als offer genomen
O. arme, verdrukte, verwoeste Transvaal!
Een edele, dappere Vecht Generaal.

Ja, een ieder zijn hart was zó zwaar als lood
Toen de boodschap gebracht werd dat Spruijt was dood.
Den 20sten Juli, op Zaterdag nacht,
Was zijn loopbaan voleindigd, zijn werk volbracht.

Op Zaterdag avond, merkwaardige feit,
Dat hij, die zoo ernstig en vurig kon pleit
Dat ons volk zou gehoorzaam het vierde Gebod,
Nu den eeuwigen Sabbath geniet bij zijn God.

Voor ons' heilige zaak aan Chrissiesmeer,
Daar legden zijn broeders het leven neer ;
En nu is ook hij, de laatste van allen,
Als een Held voor zijn land en zijn Natie gevallen.

Waar en hoe ook een man mag rond dwalen of zwerven,
De Alwijze bepaalt toch, wanneer hij zal sterven,
En hoe dikwils gebeurt het, waar hij denkt geen gevaar is,
Het reeds is beslist dat zijn stervensuur daar is.

Zoo ging het met Spruijt, hij sprong uit den trein,
Waar een ieder zou denk' hij verpletterd moest zijn,
Maar hij stond veilig op, om, heel onverwacht,
Bij den spoorweg te sneuvel, toen niemand dit dacht.

Toen de dood'like kogel het hart hem doortrof
En hij macht'loos neerzinken moest daar in het stof,
Toen dacht hij ook niet aan zijn dienste of dade,
Maar zijn need'rig Gebed was „O Heer! geef genade!

Wij treuren voor hem,—maar wij treuren toch niet,
Als zij, die geen hoop hebben, in hun verdriet—
Want hem, die volhardt tot het eind van zijn leven,
Heeft de Heere God zelf een belofte gegeven.

En Spruit heeft volhard, wie zal het betwisten,
Dat als burger en vriend, als krijgsmann en Christen,
Hij door woorden en werken, door zijn strijden en streven,
Aan een ieder van ons heeft een voorbeeld gegeven.

„Zacht ruste zijn asche"! Hij stierf voor zijn Volk,
En als eens door Gods goedheid de donkere wolk
Die ons thans overschaduwet, zal weer zijn vervloden;
Gedenk dan Transvaal aan uw edele dooden!

En dan zal op onze Geschiedenis bladen
Vermeld moeten staan, al de dappere daden,
Van mannen als Spruyt, die wisten te sterven,
Dat hun Land en hun Volk mocht de Vrijheid beërven.

Distr. Bethal, 29. 7. '01.

KAMPPRAATJES.

(Naar aanleiding van de valsche geruchten die
soms verstrooid werden.)

„Goei more Oom! Hoe gaat het nog
Met Oom ze vrouw en kind?”
„Nee! dankie neef, dit gaat nog goet
Zo's jij ons altijd vindt!

En neef ik's blij om jou te zien
Nou kan ons nieuws mos hoor
Jij weet ons kan nie almaal weg
Om te gaan veg daarvòòr.

Jij kom van de Regeering nou
En zal mos alles weet,
Jij moet ons alles mooi vertel
En nie een ding vergeet.

„Ja! Oom daar 't baing nieuws gekom
Van elke Generaal
Die vrede krij ons gauw weerom
Hier in die ou Transvaal,

De Wet het voor die Kaap gevat
Een oorlogschip daarbij
Vijftien kanonne en één bom
Het hij daarop gekrij.

La Rey het Tommie op zij nes
Een oggend vroeg verras
En buis een broek en baatje en
Een ammunitie kas.

Ou Kitchener het mal geword
Om zulk een groot verlies,
Hij is nou in die Hospitaal,
En voor de oorlog vies.

En Roberts het van nijdigheid
Zijn gorrel afgesnij
Omdat die ou zijn lieve vrouw
Nie meer bij hom wou blij.

Maar Oom! nou kom die beste nog
Wat ik ooit het gehoor,
Die Konigin het voor die grap
Ou Chamberlain versmoor.

Die Franse het voor ure lang
Parijs gebombardeer,
Die kinders het om die geraas
Hul lesse nie kon leer,

En, Oom nou kom 'n stukkie nuuws
Waar jij uit vreugd zal krij,
De Deputatie is terug
Hul kon nie langer blij.

Twee honderd Long Toms en een pijp
Een bandolier en roer,
Een bottel "Scotch" —jij ken die „brand” —
Het hulle mee gevoer.

Die Franse het Delgo gekoop
Oom Paul zit daar te wach,
Voor Rusland en Amerika
Hul kom met groote mach."

„Ja! neef, dit is die mooiste nuuws
Wat ik ooit het gekrij,
Ik wensch hier kom aldag een man
Zoo 's jij hier langs voorbij!

Die mense kan so banje lieg
Dit het mij al verveel
Maar zeg mij tog mij lieve Neef,
Is dit officieel" ?!

Dist. Waterberg.

Door Joubert Reitz.

DIE KEREL WAT BLAAS.

Daar was eens 'n Boer,
En een soort van 'n Kaas,
Hul rij daar naar onder
Naar Schalkwijk ze plaas.

Daar was ook een derde,
Maar dit was te naar,
Hij lijk nes 'n meissie
Zoo lang was zijn haar.

Hul bring ver hom saam
Om muziek daar te maak
Wijl hul met die nooiens
Aan vrijen kon raak.

Hij was ook zoo stil,
En hou ver hom dom,
Maar hij 't toch nie verniet
Met hul same gekom.

Want reeds aan die ete
Merk hulle al op,
Hoe die meissies hom aankijk
En „hou ver hom dop.”¹⁾

¹⁾ dophouden—op te letten.

Toe begin hij te speel ;
En eers was dit een lied
Van kommer en zorg,
En vreeslik verdriet.

Aanstonds wordt hij wakker,
En blaas weer 'n skoot
Zó 'n versie van liefde
En trouw tot den dood.

Zij maters zien somer
D'is uit met hulle kerk,
Tot zelfs die ou mense
Begin dit te merk.

Maar dit help nou net niks nie
Of hul „moeder al raas”
Hul staan maar te kijke
Naar die kerel wat blaas.

Aan die ent van die aant
Zit die Boer en die Kaas,
Hul praat met die moeder ;
Maar die Kornet die blaas !

Hij zit in die hoek
Met die nooiens te praat,
Toe wordt zij twee maters,
Ja ! ta-melik kwaad.

Hul maak toe 'n plan
In die avond laat
Om gewroke te wees
Op daar die ou maat.

Die een vat 'n hamer,
Die ander 'n schaar,
Hul breek eers zij kornet,
Toe knip hul zij haar.

Want die ding wordt verduidelik,
Dis noch kleere noch blaas,
Maar die kornet en hare
Ja! d'is die lok-aas.

Die volgende oggend
Begin hij te kam
Hij kijk in die spiegel
En wordt bijna lam.

Toe neem hij zij kornet
Om 'n bietje te blaas,
Maar al wat daaruit kom
Is net maar geraas.

Onthou nou die storie
Jul kerels wat vrij,
Neem een jonkman nie mée nie
Wat zij hare nooit snij.

COLENSO

15 Dec. 1899.

Daar kom die Engelse krijgsmacht aan,
Sta vas nou ieder Afrikaan
Dit is die dag—dit is die uur
Tugéla staat in vlam en vuur.

Generaal Buller het lang gewag
Hij weet dat morge is Dingaansdag
'n Schone kans gée hij ons hier
Twee feeste agter elkaar te vier

Drie dage lang het hij ons beschiet
Met bom-kartetze en lydiet,
En hij meen wij kan ons nie meer verzet
Te'en klein geweer en bay-o-net.

Met sij voetvolk en sij ruitery
En veldkanonne ook daarbij
Kom sij heele macht nou aangezet
Om Ladysmith uit die knijp te red.

Nou storm sij troepe, dan leg hulle weer,
—Want kwaai is die vuur van Mauser-geweer,—
Die arme Kakies kom dapper aan
Maar honderde val om nooit op te staan.

Daar kom hulle weer—maar dis niemendal
Nog vér vooruit leg Tugélas wal,
En die Brit, die moet vandag dit leer,
Dat Louis Botha hem hier zal keer-

Buller gewaar d'is alles o'er,
Colenso's slag het hij verloor,
Die Boer die blij vandag hier baas,
Zoo laat hij maar terugtog blaas,

Ja Tommy die zal nooit nie vlug,
Al wat hij doet is „hij trek terug”,
Sij tien kanonne die is hij kwijt,
Door pure *vergeet-ach-tig-heid*.

Zoo ging dit bij Colenso's slag
Aan ons kant viel daar net maar ach
Wijl Buller stond daar glat verwonderd
Dat sijn verlies was ruim twaalf honderd.

Van af die wereld ze eerste dag
Was nooit nog zó'n besliste slag,
Ons hoor veel geraas over Waterloo
Maar waarom verzwijg hul' Colenso zoo ?

Roodepoort 18-2-02.

COLENZO.

15 Dec 1899.

The foeman is coming in all his might,
For, this is the day of Colenso's fight—
And Tugela's banks are wrapped in flame;
Stand firm now Burghers in Freedom's name.

General Buller made long delay,
But he knows tomorrow is Dingaan's day
And he'll give us a chance at any rate
Two days in succession to celebrate.

For three whole days without intermission
His guns have bombarded our position,
And he thinks the time has come to get
Us out, at the point of the bayonet.

Now his troops advance—then again lie low,
—For the Mauser fire worries them so—
Poor 'Khaki' is brave—but all in vain—
For many fall not to rise again.

Once more they are coming, in spite of our lead,
But Tugela still lies far ahead.
And General Buller will learn today
T'is Louis Botha who stops the way.

't Is true Tommy Atkins don't run away
He only „retires”, so they say,
If he loses his guns—why then you'll find it
Was only because he's *absent-minded*,

So it was at Colenso and, strange to relate,
On the side of the Boers there fell but **eight**,
While Buller stood amazed, and wondered
That his loss that day was fully twelve hundred.

Since first the world began to be
There was never so *cheap* a victory,
We hear so much brag about Waterloo
Why don't they boast of Colenso too?

Rodepoort, 18. 2. '02.

KITCHENER'S SPEECH

AAN DE HANDSUPPERS TE BEKMORAL EN
BELFAST,

Op 17 Dec. 1901.

Mij vriendjes, ik is hier gekom
Om julle aan te moedig
Dit zal jul almaal nou verstom
Ons zaak gaat só voorspoedig.

Ik vang nou bijna ieder week
Só drie, vierhonderd Boere
Wil hul voorbij mij fortjies breek
Dan gaat hul na hulle moere!

Maar jul' handsuppers is *loyaal*
En dit is julle beloning
Jul 's nou ex-burgers van Transvaal,
En Etwart is jul' Koning.

Ik het nou eind'lik ook besluit
Ik zal jul maar vertrouwe,
Gaat nou maar heel alleenig uit
En buit di vee en vrouwe.

Al zou die Boere jul ook vang
En julle dood ook schiete,
Of beter nog, jul op zou hang,
Zou mij dit nie verdriete.

Wat zou die kerels in die veld,
Nou eind'lik nog makere,
Engeland die het mos banje geld,
Wat meer kan jij begere?

D'is net verniet—dat hulle skiet
Mij arme soldate,
Op lange laas blijf ik tog baas,
Dus sal dit tog nie bate.

D'is net die voormanne wat dwing,
Ik weet nie wat 's die rede,
Oorlog is tog 'n kwaai-e-ding,
Waarom maak ons nie vrede?

En daarom geè ik die advies—
—Ik weet mos julle het griewe,
Dat jul' moet andere lei-ers kies,
—*Maar met geslote brieve.*

Set eers De Wet en Botha af
En bring mij die gewere,
Dan kan hul' almal, zonder sfrac,
Terug na huis toe kere.

Die huise 's afgebrand door mij
Maar kan weer opgebou wort,
Dalk draag ik zelf iets daartoe bij,
Als ik net help-onthou wort.

Maar dáár die twee, De Wet en Steyn,
Als ik oor hul moet oordeel,
Dan veg hul maar om rijk te zijn,¹⁾
En zoek net eige voordeel!

Hulle maak die domme Boere wijs
Hul' zaak die is rechtvaardig
En stel die Vrijheid nog op prijs,
D'is waarlik al te aardig!

Hoe of 'n mens tog zó kan spreek
Gaat mijn verstand te bowe,
En daarom gloo ik d'is 'n streek
Om net die volk te rowe.

Ik weet te minste dis die slag
Van *onze* Generale,
Dat hulle buiten d' eer verwag
Ook rijkdom te behale.

Kijk hoe die Britse Parlement
Voor Roberts ruim beloon het,
Ik wou wel weet waar die ou vent
Veel krijsbeleid getoon het.

Hij's na Pretoria toe gerij
Zó dood op zij gemakkie,
En het mij hier laat achter blij
Zó 's 'n vogel op 'n takkie,

¹⁾ Tot zijn eeuwigdurende schande heeft Lord Kitchener dit werkelijk daar gezegd.

Maar d'is nou nix—ik is tevreë,
Eens krij ik wat mij toekom,
Als hul nie honderd duizend gee,
Dan wil ik wete ... hoe-kom?

* * *

Denk jij dat wat hier bowe staat,
Is uit mij duim gezuige,
Nee! Kitchener *het* zoo gepraat,
Hij zelf is mij getuige!

Hij 't amper woordlik zoo gespreek,
Nou kort daar bij Balmoral,
Gen enkel leu'en het vas-gesteek
In daar die man zij gorrel.

Die handsuppers skree toe „Hoera”
Eenparig en eendrachtig,
En al wat ik nou net wil vra,
Is: „Was dit tog nie prachtig?

12.1.'02.

KITCHENER'S SPEECH

to the „National Burgher Corps” at Balmoral.

Dec. 17 '01.

Dear friends I've just come over here
To cheer up and admonish you,
„End of the War” is now so near
't Will really quite astonish you.

Three or Four hundred Boers a week
Are regularly taken,
If past my forts they try to sneak
They'll find themselves mistaken.

And ye — *ex-Burghers* of Transvaal
Who've shown such love for *Royalty*
I'll compensate you one and all
For your exceeding *Loyalty*,

To show the confidence I feel
We'll send you out unguarded,
Quite by yourselves to rob and steal
Thus will you be rewarded.

Now, *Burghers* of the *National Corps*,
I have come here to harangue you,
But my hope is if Brother Boer
Should catch you — he may hang you.

And as to that same Brother Boer,
To me it's very funny,
If he wants cash — who can want more —
It's England has the Money.

Why does the brute my Tommies shoot,
And can't he comprehend it
That I've my foot in the wrong boot,
And wish the war was ended.

I do believe this war would cease
If your Officers would let it,
And I too long for rest and peace,
If I could only get it.

So this advice I would suggest
And only wish they'd try it
Choose other leaders—that 's the best
But do it „*on the quiet!*”

Surrender Botha and De Wet,
Your guns — and there's no telling
But what I'll let each Burgher get
Back to his burned-down dwelling.

His house is gone, and quite right too,
— For I and Roberts willed it —
But I'll do my best and promise you
To help him to rebuild it.

And as regards de Wet and Steyn,
It is my firm conviction
That all they're seeking for is gain, ¹⁾
The rest is just pure fiction.

They make the ignorant Boer believe
His freedom he'll be losing
If he submits — so they deceive,
It's really quite amusing.

I can't conceive how any man
Believes them — so doubt whether,
It is'nt just a clever plan
Their own two nests to feather.

At all events I'am well aware
It is a big, big story,
That British Officers *don't* care
For anything but glory!

¹⁾ To his lasting shame Lord Kitchener *did* say this.

For did not Parliament bestow
On „Bobs” a hundred thousand „quid”
Just lately, — and I’d like to know
What that old fellow really did!

He to Pretoria in a gig
Behind his Tommies drove along,
And, like a bird upon a twig,
Left me to sing this doleful song.

But nevermind it’s allright now
Some day I too shall be anointed
And if they make it a hundred „thou”
Why then I sha’nt be disappointed.

* * *

Now — do not think that what I’ve writ
Is mere imagination
No! for I’ve taken every bit
From Kitch’ners oration.

I’ve added here and there a word
With that you need not quarrel
’t Was just to show you how absurd
He has been at Balmoral.

The “handsuppers” they raised a cheer
And so this “function” ended
And all that I would ask you here
Is — was’nt this now splendid?

21-1-’02

DE VERENIGING IN 'T VELD.

Ik wil nou weer een bietjie sing
Oor ons Debat—Vereniging,
“Sing” zeg ik—maar moet nie verwag
Een liedje—want d' is bôo mij mag.
Een mens, die wil wel veel,—maar dan—
Blij nog die vraag of hij dit *kan*.

Eens was d'r'n engelse predikant
Pas aangekom in onze land.
Hij wou die Hotnots graag bekeer,
Tot zuiver Anglikaanse leer,
Hollands studeer hij laat en vroeg,
Hij dach zes maande was genoeg.

Hul zal hem nou wel kan verstaan,
Dus plak hij 'n kennisgeving aan
Dat op de eerste dag der week
Wil Mr. Baker Hollans preek,
Blijkbaar begreep die arme man-nie
Dit meen hij *wil*, maar dat hij *kannie*.

Nou zoo 's dit ook met mij gestel,
Een liedje zing-dat wou ik wel,
Maar hoe ik ook mij mond mag rek
Te zing is bôo mij vuurmaak plek. ¹⁾
Dus zal ik maar, om klaar te raak,
Nou net 'n korte rijmpie maak.

Wel, (om die zaak terug te breng
Op ons Debat-Vereniging,)
Daar onder op ou Forbes ze plaas
Op tiende van October laas
Hou ons vergadering, en beslis,
Dat 'n Zanggezelschap nodig is.

Maar 'n Debat-Vereniging
Is daarom ook 'n nuttig ding;
Wel, só gezeg en só gedaan,
Drie Bestuursmanne stel ons aan,
En verder is almal tevrede
Die drie ook, als Commissie lede

Moet sommer dadelik op die plek
Een aantal regels op gaan trek.
Hij, die als Voorzitter zou gelde
Was ons geachte vrind van Velde, ²⁾
En is hij op verlof absent
Dan's Greyling ³⁾ Vice-President.

¹⁾ Bôo mij vuurmaak-plek = boven mijn macht.

²⁾ Wd. Secretaris Uitv. Raad Z.A.R. ged. den oorlog.

³⁾ Greyling was Corporaal Heidelberg commando.

Verder benoem ons Mister Brink ¹⁾
Als Sekretaris zonder ink;
Want ink is op, dus moet hij nou
Die notule met potlood hou.
Di eerste punt was om te weet
Wat of die Kind ze naam zal heet.

Iemand die zeg toe „Mieliepap”,
Maar dit beschouw ons voor 'n grap,
En wordt dit eind'lik vastgesteld
Als die „Vereniging in 't Veld”.
Die regels het hul' toe verkondig,
—Dit was gelukkig kort en bondig.

Eerstens, die opener van debat
Moet net maar één kwartiertje vat,
Want anders loop ons nog gevaar
Dat daardie kerel krij nooit klaar,
En zó moet ook zijn téenstander
Nie langer praat nie dan die ander.

Aan ieder lid wordt toegelaat
Dat hij voor tien minute praat.
Uit vrees voor tweedrag en voor twis
Wordt in die tweede plaas beslis
Ons hou o'er Godsdiens geen discussie,
Anders kom daar miskien nog ruzie.

¹⁾ Brink was sekretaris van wijlen Genl. C. Spruijt.

Debat is eens per week of minder
Als „Kaki” dalk voor ons kom hinder;
Twee keer het ons debat gehad
En banje o'er en weer gepraat.
... Alles kan ik hier nie verhaal,
Dit laat ik voor 'n ander maal.

Wil jij dit weet vraag dan van Velde,
Hij zal jou alles wel vermelde,
Lang leve onze Vereniging
Al is hij maar 'n tijd'lik ding
Zólang die oorlog duur, maar toch
Zelfs na de Vrede — zal ons nog
Waar di een d' ander mag ontmoet
Altijd mekaar als broeders groet.
Dan zal die toekoms dit nog toon
Ons 't nie voor-niet in 't Veld gewoon.

Athole October '01.

OVER DIE SPOOR.

3 Dec. 1901.

Laat ieder hem nou toch haaste
Want vannach moet ons over die spoor
Dorp Heidelberg die rij laatste
En distrik Carolina rij voor.

Oom David ¹⁾ zelf die zal vóórgaan,
En dan krij ons dit ook maar straf,
Want als hij voor „Dapper” ²⁾ laat doorslaan
Dan blijf dit maar op 'n draf.

D'is goed dat „Kwaaiman” ³⁾ ook saam is
Ons zeg voor hem almaal „Oom Jan”,
Ik weet nie of dit wel zen naam is
Maar hij 's „David zen Jonathan”.

Nou opzadel, opzadel manne
Dit wordt nou ampertjes tijd;
Maak vas julle potte en panne,
Anders raak jul die goedjes nog kwijt.

¹⁾ Oom David = D. Joubert, Commandant distr. Carolina.

²⁾ Dapper = Oom Davids rijpaard.

³⁾ Kwaaiman = Jan Grobler, assistent Commt. Carolina.

Moe-nie rook nie, of vuurhoutjes trek nie,
Opdat julle toch nie miskien
Berich aan die vijand verstrekk nie,
Als hulle die vonke zou sien.

Vooruit nou kerels, vooruit nou
Daar leg nog een lange pad voor,
En als daar iets ons zou stuit nou
Dan kom ons miskien ook nie door.

.....
Zoo rij ons achter mekaar nou
Op een rechte commando gang,
En ieder wens hij was daar nou
Want die pad is tamelik lang.

Pzt! ... halt! nou is ons al daar al,
Vlak vóór leg die lijn hier dwars,
En ieder die maak hom klaar al
Om gelijk daar over te bars.

Die Veldcornet is al weg al
D'is ons wakkere Andries Viljoen,
Hij wil weet of die vijand daar leg al
Dus gaat hij vooruit te spioen.

Daar val al di eerste schote,
Gên een moet nou achter blij
„Kaki” schiet uit forte en slote
Maar Hoera! ons is o'er en voorbij!

Daar kom twee gepanserde treine,
En d' handmaxim schiet dat dit kraak;
Verniet dat zoeklichte schijne
Hul' kan ons toch daarom nie raak.

Ons het maar net twee gewonde,
En almaal is veilig daaro'er;
Vijf paarde, één zak, en twee honde,
Is al wat ons daar het verloor ...
.....

Hou stil, die zon is gereze,
Wij doen nou een dankgebed
Gods Heilige Naam zij gepreze,
Hij heeft ons alweder gered.

Ja, Hij, de Heer der Heirschare,
Ons Vader, zoo mild, en zoo teêr,
Hij redt ons uit alle gevare,
En verlos ons ook keer op keer!

13-12-01.

„DIE HANDSUPPER.“¹⁾

D'is 'n Uitlantse woord, en 'n Uitlantse daad,
En die ware beteeek'nis is eind'lik verraad,
Al wat daarop rijm is net maar „opstopper“
En d'is wat hij verdien, die gemene „handsopper.“

Van die slag van mense is verskillende soorte,
Partij die was zó van af hul geboorte,
En waar jij hem ook in die wereld vind,
Is hij ach! zoo beschaafd en zoo Engels-gezind.

Dan is daar ook weer, die geraas en geskrèe het,
Dat Oom Paul an die Uitlander stemreg gegêe het,
En waar hij ook al een Uitlander ziet —
Wil hij nie meer wag nie — hij wil sommer schiet.

Hij was ook vóór Ladysmith, daar in Natal,
En schuil in die Hooflager achter 'n wal,
Maar toe ons begin dit „hotachter“²⁾ te krij,
Het hij in Pretoria achter geblij.

Of anders het hij blij zit op zij plaas,
En als Kaki daar kom, zeg hij „ik is die baas.
En hier is mij vrouw en mij kinders en vee,
Neem ons almaal in vredesnaam toch met jou mee.“

1) „Handsop“ = zich overgeven,

2) Hotachter = zwaar.

Partij het toch daarom ook saam uitgekom,
En hul was ook nie bang voor kogel of bom,
Maar toe dit te lang duur toe wordt hij ook moe,
Vat zij paert en geweer, en rij Kaki toe.

Nou zit hij ook daar in vrede en rus.
Maar hoe zal zoo 'n man zij gewete ooit sus,
Want door zó na die vijand weg te gaan loop,
Het hij reeds zij geboorte-reg ook al verkoop.

Dan is daar die „handsupper” in zij gemoed
Die hou hem nog altijd zoo schijnbaar goed,
Maar als jij hom naar zij Commando vrâ,
Dan moet hij nog altijd gaan beeste aanjâ.

Hij zal ook nie sommer gaan overgêe,
Want hij weet dat Ceylon leg ver oôr die zee,
En gaf hij hem eens aan die vijand oôr,
Dan raak al zij skape en beeste verloor.

Daar is ook die man, wat gedurig zèh:
Dat als ons wil een-keer gaan wapens neer lèh,
Moet ons almal gelijk,—maar dit lijk ver mij
Ook 'n beetje te veel na „handsopperij.”

Maar wat zal ik van die ellendeling zeg,
Die tegen zijn ei-é natie gaat veg?
De moordenaars-straf is nog veel te goed
Voor die „Kain” bezoedeld met broeders bloed.

Ja! dierbaar ou Moeder Zuid-Afrika
D'is die zwaarste ramp wat jij moet dra
Dat jou ei-é kinders tegen jou draai,
En burger zijn mede-burger verraai.

Maar hou moed — in Vrijstaat en ook in Transvaal
Is daar duizende nog, die nimmer aan Baal
Die knie-e zal buig; maar wat dit ook kos
Getrouw zal staan, totdat God ons verlos.

Distr. Carolina 29-8-01.

MAJUBA „UITGEWIST.”

Majuba is nu uitgewis
Gered is Eng'lands glorie!
Ja! als men van niets anders wis
Dan was't 'n mooie storie.

Wat baat het om één slag te win
En tienmaal klop te krijgen
Zoo'n zegepraal beteekent min
Zij moesten 't liefst verzwijgen.

Weet niemand waar *Colenso* staat?
Zal 'k *Maarsfontein* nie roeme?
Mag ik van *Modderspruit* nie praat?
Spionkop zelfs nie noeme?

En *Stormberg* ook en *Tweefontein*
Tweebosch en *Bakenlaagte*?
Zoo menig slagveld, groot en klein,
Waarvan wij hen verjaagde.—

Te *Paardeberg*, met tien teën één
Daar heeft de Brit „gewonnen”
Maar weet niet ieder 't was alleen
Door hulp van zijn kanonnen?

Cronjé heeft met vierduizend man
Lord Kitchener doen beseffen
Wat of de Boer verrichten kan
Bij een wanhopig treffen.

Zo bij den Brit Majuba-dag
Als „uitgewist” mag gelden
Kan zonder schroom onz' nageslach'
Ook *Paardeberg* vermelden.

LIED DER KRIJGSGEVANGENEN.

Draf! Draf! Draf! (Tramp! Tramp! Tramp!)

1.

Soolang als ons nog het
Louis Botha en de Wet
Kan die Vrijstaat en Transvaal nog altijd hoop
Hulle sal die vijand dwing
Om een ander lied te sing
Dan kan ons almaal weer na huis toe loop.

CHORUS.

Draf! draf! draf! zoo rij ons' mense
Hou moed broeders hul sal kom,
En met die Vierkleur vlag
Krij ons seker nog een dag
Ons eige lieve Vaderland weerom!

2.

Ja, Vrijstaat en Transvaal
Het nog menig Generaal,
Menig dapper Kapitein en Commandant
Laat Kaki maar aanhou,
En banje fortjies bouw,
Hij wordt toch nooit die baas nie van ons land.

CHORUS.

3.

Daar is Generaal la Rey
 Kemp en Beyers ook daarbij,
 Christian Botha, Emmet, Opperman en Brits,
 En Ben en Piet Viljoen
 Het albei veel gedaan,
 En Muller is ook altijd aan die spits.

CHORUS.

4.

Die Vrijstaat het ook nog
 Voor Commandant Hertzog,
 En Haasbroek, Wessels, Froneman en Brand
 En daar is nog Villiers,
 Schepers, Maritz, Smuts, Fouché
 Die woel daar in die Engelsman sen land.

CHORUS.

5.

Ja ieder prisonier
 Die treurig sit nou hier,
 Hou moed! want ons verlossing is nabij
 Dan sal ons vrouw en kind
 Gezond en fris nog vind
 En dan word geheel Zuid Afrika weer vrij.

CHORUS.

THE SEARCHLIGHT.

Bermuda, Oct. 1901.

When the searchlight from the gunboat
Throws its rays upon my tent,
Then I think of home and Comrades
And the happy days I spent
In the country where I come from
And where all I love are yet,
Then I think of things and places
And of scenes I'll ne'er forget.

Then a face comes up before me,
Which will haunt me to the last,
And I think of things that have been
And of happiness that's past.
And only then I realise
How much my freedom meant
When the searchlight from the gunboat
Throws its rays upon my tent.

(Joubert Reitz).

IO VICTIS!

(Heil de Overwonnenen).

Ik zing het lied der veroverden, die gevallen zijn in den slag,
Het lied der gewonden, verslagen, verpletterd door Overmag
Niet het juichend lied des Oórwinnaars, door de lof der

[Natiën beloond,

Niet hem die voor dappere daden met lauweren werd
[bekroond,

Maar het lied van den nedrige zwakke die met hart van
[kommer vol

Verliezend, doch dapper speelde zijn stille wanhopige rol.
Wiens hope in assche vergaan is, wiens jeugd heeft geen
[bloemen geplukt

Uit wiens handen de prijs die hij zocht, des avonds werd
[weggerukt

De dood maakt' een eind aan zijn streven — zijn *Geloof*
[behiel hij alleen

Hij ging met zijn doelwit verloren, onbemerkt, onbejammerd
[daarheen.

Wijl de stem van het menschedom tezamen roept hoera!

[voor den strijder die won

Wijl trompetten-geschal hem begroette, en omhoog in de
[lucht en de zon

De blijde banieren daar wuiven, en de menigte ademloos
[snelt

Om den held die bekroond is te volgen — sta ik op het
[treurige veld

Waar liggen de mannen die vielen verslaan en gewond —
[en ik zet

Mijn hand op het voorhoofd des lijdens — en ik doe een
[stille gebed
Druk de machtlooze handen en fluister: *Hij alleen is het die*
[overwint
Die den goeden strijd heeft gestreden — en den duivel die
[in hem is bindt
Die niet van zijn plicht weggelokt werd — door het aas dat
[de wereld aanbood
Bereid voor de waarheid te strijden, te lijden, ja zelfs tot
[den dood.

Wie waren d'oórwinnaars? Historie! ontrol uwe bladen
[en zeg
Waren zij het die 't menschdom vereerde, en wierp na een
[tijdje weer weg?
Was het Nero of die hij vermoordde? en wie zijn in hoger tel
De driehonderd dapp're Spartanen — of de Perzen en Xerxes
[wel?
Van Socrates en zijne Rechters wie houdt men het meeste
[in eer?
En aanbidden wij Pontius Pilatus — of Jezus Christus den
[Heer?

VAARWEL AAN DIE VIERKLEUR.

(Vereniging, 31 Mei 1902).

Niet langer mag de vierkleur wapperen,
Met tranen gaven wij haar af.
Zij is met onze dode dapperen
Verdwenen in een eervol graf.

Gelukkiger zijn zij die vielen,
Toen nog die vlag werd opgebeurd,
Dan wij die met bedroefde zielen
Haar zagen in het stof gesleurd.

Voor haar is daar geen blijde morgen,
Wij scheiden van haar voor altijd
In 't hart der Natie opgeborgen,
En aan 't verleden toegewijd.

Gewijd aan die haar dapper droegen
Den trotsen vijand te weerstaan
Wier slappe armen haar omsloegen
Toen zij den dood zijn ingegaan.

Laat 't nageslacht hen nooit vergeten,
Zolang het menschdom duren zal,
Tot zelfs de hemelen zijn versleten
En d'Aarde wankelt tot haar val.

FAREWELL TO THE QUADRICOLOR

(Vereniging 31st May 1902)

No longer may our Standard wave
And flaunt its colours to the sky,
T'is buried with our heroes brave
Who on the field of Glory lie.

Oh! happier far were they who fell
Ere yet its tints began to fade
Than we, who loved it passing well,
Yet in the dust have seen it laid

For it there bides no glad to-morrow,
And this Farewell must be our last,
Stained with a Nations' tears of sorrow
We consecrate it to the Past.

To those who bore our flag on high
And dared the haughty foe to face
And who, when death was drawing nigh
Clung to it with a last embrace.

Forever be their story told
As long as there are men at all,
Until the very heavens grow old
And Earth shall totter to her fall!

BIJ TERUGGAVE DER IERSCHE VLAG

aan Majoor McBride, te Parijs, 25 Aug., 1902.

Al kost het hen ook menig traan,
Zij die naar Vrijheids roepstem hooren
Die zijn er *toch* het beste aan,
Al hebben zij den strijd verloren.

ON RETURNING THE IRISH FLAG

To Major McBride, Paris, 25th Aug., 1902.

Though many a *sigh* and *tear* it cost
To those who rose at Freedom's call,
T'is better to have *fought* and lost
Than never to have fought at all.

VALE!

Delagoa Baai, 4 Julie, 1902.

O Afrika! op welke verre strand
Ik zwerven moet, gij zijt mij 't Beste Land,
Uw Vrijheids zon heeft tans haar licht verborgen,
Maar niet voor altijd, *daar zal God voor zorgen.*

Oh Africa! upon what foreign strand
My feet may wander, thou at still My Land,
Thy Freedom's sun may for a while be set,
But not for ever! *God does not forget.*

„OU JAPIE SWART“

(“Auld Robin Gray”)

Als de skape's in die kraal die koei op stal
En heel die wije wereld die slaap nou al
Dan is mij hart so swaar dat de trane van mij stroom
Wijl mij ou man hier langs mij leg en droom.

Klein Kotie had mij lief en zoek mij voor zijn bruid
Maar buiten één pond had hij gen blauwe duid.
Om die pond tot tien te maak ging Kotie togte rij
En die pond en de tien was alles voor mij.

Schaars was hij weg gewees — dit was ontrent 'n jaar —
Toe breek mijn vaders arm en Kotie was nie daar.
Mij moeder die word siek, en ons koei het weggeraak,
Toe dwing ou Japie Swart om mij sij vrouw te maak.

Mij vader kon nie werk, en mij moeder evemin,
Ik werk toe dag en nag, maar kon hul' brood nie win.
Ou Japie het gehelp en hij het aangehou
„Ag Lenie help hul tog, en kom met mij trou.”

Mij hart die zeg 'Née' want ik denk nog aan mij Koot
Maartoe kom daar 'n berig om te zêh dat hij was dood;
Dat die Leo 't hom gevang, maar ag! dit was nie waar.
En nou zit ik hier zoo treurig en zoo naar.

Mij vader die pleit hard, maar mij moeder 't nix gespreek,
Maar zij kijk mij in die oo-e tot mij hart wou amper breek.
Zoo gaf hul hom mij hand, maar mij hart was nie daarbij
En Ou Japie Swart is nou eggenoot van mij.

Toe ik nou was getrouwd drie weke of 'n maand,
Sat ik eenzaam op die stoep só teên die skemeraant.
Daar sag ik Koties spook, want ik kon nie gloê dis hij
Tot dat hij sêh "dis ik — ik kom nou om te blij."

O lang het ons geweën, en veel het ons geseg,
Maar hij gaf mij net één soen, en toe gaan ons albei weg.
Ik wens dat ik was dood, maar dat help nie om te wens
Want die dood kom nie só gauw voor 'n jonge mens.

Nou kan ik ook nie werk, en ik swerf rond só's 'n gees
Ik mag aan Koot nie denk nie, want dit sou sonde wees
Maar altijd sal ik sorg om die Ou getrou te blij,
Want Ou Japie Swart is banje goed ver mij.

DIE VERENIGING VAN LAMMETJIES-BAAI

of

KOOS-KAN-NIE-LIEG.

(Bret Harte).

Ik woon bij Tafelkoppie en mij naam 's Kannieliëg.
Ik doet g'n kwaaijongstreke, en zal gen mens bedrieg
En ik wil kortweg vertel nou wat ik weet van die lawaai.
Wat nog onlangs plaats gevind het daar onder in die Baai.

Maar eers wil 'k nou zegge dat dit is gen suiver spel
Ver één geleerde heertjie om 'n ander uit te skel
En omdat miskien die ander met hom nie akkordeer
Dat hij die man gaat aanval en maak hom sommer seer

* * * *

Nou kon jij nooit begeer nie om te sien 'n mooier ding
Dan d'eerste halfjaar werksaamheid van die Vereeniging
Tot dat Bruins van Bokmakiri daar versteende beene brag
Wat hij ná-bij Swart se woning had gevonde in 'n skag

En toe begon Bruin's voorlees, en bewijs dat daardie been
Het behoer aan grote diere wat geleef het eëuwe heen ;
Met verlof van d' Vóórzitter staat Swart toe op en seg
Dis bene van sij dooie muil wat daarso voor hul leg.

Bruin's glimlag toe soo'n sure glim en zeg hij had dit mis
Want hij siet nou self dat daardie been van Swart se
[vóóroüer is
— (Bruin's was 'n stille kerel maar tog had hij terdeeg
Heel de bevolking van die dorp al meermaal uitgeveeg).

Ik beskou nie d's fatsoenlik ver 'n man van wetenskap
Om 'n ander man 'n muil te noem, al is dit voor 'n grap,
En ik denk ook nie die kerel wat hij daarbij zou bedcel
Moesgaan klippe en bene smijte na die ander man se smoel.

Toewil Abner Duins van Inhoek o'or 'n punt van orde vraag
Maar 'n stukkie Ou-Rooi Sandsteen dietref hom op sij maag
En hij geê soo'n sieklik glimlag, en hij krul daar op die vloer
En daar leg hij op die planke en kon gen voet verroer.

En nog gauwer dan 'k dit zèh kan was daaroorlog en geskrèe
En hul veg met overblyfsels van 'n lang vervloge èe
Tot op laas 'n grote klipsteen op Smit se kop belandde,
(Soo's hul gooi daar met versteensels was 'n openbare
[skande)

Nou dis ál wat ik gezien het hoe die klippe daar rond-vlieg
Want ik woon bij Tafelkoppie, en mijn naam is, Kannie-Lieg'
Zoo't ik kortweg hier vertel nou wat ik weet van die lawaai
Wat nog onlangs plaats gevint het daar onder in die Baai.

DE STERVENDE VOORTREKKER

Vertaald uit 't Engels van B. M. Bromley.

De dokter zeg ik ga sterwe,
Ik daal nou in di graf,
De Heere sen wil geschiede,
Hij neme wat Hij gaf.
Ik is oud en afgelewe,
Al zeventig jaar—en die rest,
God neemt wat Hij 't gegewe,
Ons weet wat Hij doet is best.
Ik is klaar om te gaan, en ik treur nie,
Maar—(kinders lich' mij nou mooi.)
Ik is klaar om te gaan, maar ik kannie
Zoo sterwe hier op 'n kooi;
In die veld is ik groot geworde,
Geboor' in die ope lug,
En waar ik het lewe ontvang het,
Daar geef ik mijn siel terug.

Dus kinders, span nou die wa in,
Want dit is mijn laatste trek.
Laat mij nog eens die son sien opgaan,
Daar ginter op Bronkers Nek,
Nog eens in die koelte ruste,
Daar onder de doorn bos,
En die Suider Kruis te zien blinken,
In sij sterreglans gedos.
Die kruis sag op mij neder
Toe ik eers mij lewe genoot,
Misschien zal Zijn sterre mij lichten
Op 't duistere pad van de dood.

Hulle seg mij daar's vele dinge
Die ik in mij lewe nooit zag
Zoo's die see, en de groote stede,
En die groene Lente-prag
Van lande wat in die winter
Met sneeuw bedekt daar lag;
Maar ik kan nie gloo dat daar ergens
Een fraaier land bestaat
Dan onze, als, na die droogte,
Die veld aan 't groeie gaat.
Dan ziet hulle die hem lief het
Een wonder daar gedaan,
De Schoonheid gebore uit Dorheid,
Uit die Dood het Leven ontstaan.

Mijn vader sprak o'er zijn Vaârland
Daar ver o'er die groote zee,
Maar dit is de eenigste Vaârland
Waar ik om het gegee.
Hem ken ik in vrede en oorlog
In vóór- en in tegenspoed,
Ver die het ik dikwijls gevochte
In slechte dage en goed!
Ik ken ook die stille lesse,
Die hij leert in druk en in nood,
Van kracht die in geduld ligt,
Van hope die nooit verdroot.

Zeg dan is die wa al klaar al?
O'er 'n uur zal die son opgaan;
Die dauw is grauw op die grond nog,
Want de Zomer is reeds gedaan.
Nooit kom ik dit huis weer binne,
Dus leg mij maar daar waar ik sterf,
Met een doornboom als een grafsteen
En 'n grasperk mijn laatste erf.
Maar waar ik ook nu mag sterwe
(Want de dood kom onverwach)
Of 't 's morgens of 's middags mag weze
Of in de middernach!
Hoor kinders, die ook moet reizen
Langs die pad dat ik lank betree,
'k Het dankbaar mijn lewe genote
En ga nu vertrekken in vree.

“TER WILLE VAN DE SMEER”

of

“DOMINIE DRAAIMANTEL”

(Vicar of Bray)

Dit was nog in de gulden-tijd
En *Karel Een* was koning
Toen was ik door-en-door loyaal
En kreeg ook mijn beloning
Nooit liet ik enig kans voorbij
Om aan het volk te leeren
Dat Koning's is van God gezelf
Vervloekt die hen niet eeren.
De wet waaraan ik *mij* zal hou
Tot aan mijn stervens-ure
Is „*Wie* als Koning mag regeer
“*Ik* moet de boel besture”

Zat vorst *Jacobus* op de troon
Was Rooms-gezind de Natie
Dan heb ik de leek zijn wet gehoon
En las de *Declaratie*.
De Roomse Kerk die paste wel
Op mijne *Constitutie*
Ik wierd Jesuit, doch al te snel
Kwam toen de *Revolutie*.

Toen *Willem* Koning werd verklaard
Om 't volk dus te bekoren
Werd mij de zaak ook openbaard
Hein heb ik trouw gezworen.
Beginsels moest ik wel vertrap
Geweten ook maar sussen
Lijd'lik verzet scheen toen 'n grap
Zoo bleef ik op de kussen.

Toen Vorstelik Anna werd gekroond
Van Eng'lands kerk de glorie
Werd alles anders-om getoond
Ik werd een echte Torie.
Ik vond hem tussen boom-en-bas
Die sprak van *Moderatie*.
Daar voor de kerk gevaar in was
Van zulk *Prevaricatie*.

Als *Duitse Jors* kwam aangewaaid
En zijn partij werd groter
Toen ben ik nogmaals omgedraaid
't Was om mijn brood en boter
En zoo kreeg ik nu nog 'n keer
Een welverdiend promotie
De Paus heb ik glad afgezweer
En d' zoon van koning "Koosie"
Zowel de Protestantse leer
Als 't roemrijk huis Hanover
Wil ik gereedlijk trouw aan zweer
En blijf ik steeds hun lover.
Ik onderwerp mij aan 't gebied
Van Koning Jors zoo schrander,
Tenzij ik later duidelik ziet
Dat zaken gaan verander.

„DIE HEIDEN SINEES“

(Bret Harte.)

Nou wat ik ik wil zéh
— En dis waar wat ik spreek —
Dat om uit — te oorlêh
En ver elk skelm streek
Is di Heiden Sinees iets bisonders,
En dit zal ik duidlik verklaar.

Sij naam was A. Sleg
En ik sal ook nie strij
Dit was heelemaal reg
Dat hij *die* naam moes krij
Maar hij glimlag net soo's 'n klein kindjie
Soo 's ik dikwils ook zéh aan Piet Bos.

Die weér was heel sag
Dit was derde Augus
En A. Sleg se glimlag
Stel ons albei gerus;
Soo 's hij mij en ver Pieter die dag
Gekrij het — dit moet ik verag.

Ons het kaarte gespeel,
A. Sleg nam 'n hand,
Maar hij zèh dis geheel
Onbekend in zij land,
En hij glimlag net soo 's 'n klein kindjie
Toe ons daar bij die tafel sit speel.

Ons speel met A. Sleg
En ik skaam mij selfs nou
O'er die kaarte wat leg
Daar in Pieter se mou
Die was met prent-kaarte gevul
En dit met die doel om te kul.

Maar di kaarte gespeel
Door die Heiden-Sinees
Dit was eenkeer te veel
En te vreeslik gewees,
En toe gooi hij oplaas die vier aas-e
Wat Bos uitgedeel het aan mij.

Ik kijk Bos toe aan
En hij kijk ook na mij
"Ik kan *dit* nie verstaan
"Dis 'n raaisel zeg hij
"Ons vergaan met die goedkoop Snees-arbeid
— En hij mooker die Heiden-Sinees.

In wat daar plaas vond
Nam ik toe gen hand,
Maar die kaarte leg rond
Zoo's die skulpies aan strand
Met die kaarte wat Sleg weg-gesteek had
n die spulletjie wat hij nie ken.

n die mou van zij jas
— Wat ik zeg is nou waar —
Had die skelm verwas
'n Paar honderd daar,
En zij nagels was lang en geskik
Om kaarte daarmée op te pik.

Dis dié wat ik zèh
— En dis waar wat ik spreek —
Dat om uit-te-oorléh
En voor elk skelm-streek
Is die Heiden-Sinees iets bisonders
En dit zal ook ik altijd verklaar.

DROOM VAN OOM PIET.

(Bloemfontein, 1891).

Eens was daar een Raadslid, zijn naam was Oom Piet,
En waar hij van daan kwam, dit zeg ik nu niet,
Maar hij was een man die van scholen kon praat,
Al is het nog vroeg of al wordt het al laat,
Hij vertelt aan den Raad, en zijn tranen loop o'er
Als die kinders nie school gaan, dan gaan wij verloor.
Die zaak moet nou recht kom, met kracht en geweld,
At kost het veel moeite en handen vol geld,
Laat de meesters maar komen voor dorpen en wijken
En geef volop geld voor armen en rijken.
Laat hen leer om te lezen en leer om te schrijven,
En de cijferkunst ook om handel te drijven.
Maar hoogere scholen, die is net voor niet
Om geld op te morsen, zegt goede Oom Piet.
Voor meisjes kost-scholen heeft hij geen bezwaar,
Maar zoo'n ding als een College—dis tog al te naar.

Maar één goede nacht krijg ons lieve ou Oom
Een aaklig, verschrikkelijk, ellendige droom.
't Was door een stuk kaas dat hij niet kon verteer,
Maar toch heeft die droom hem eind'lik bekeer.

Hij droomt dat hij zat in het College gebouw
Om te zien hoe men daar een examen zou hou.
Daar zit al die kinders met een tal Curatoren
Ook Raadsleden en dames om de lessen te hooren,
Onderwijzers en Meesters, en Super'tendent
En ook bij die allen de ou President.
En net toen de kinders die „Volkslied“ wou zing
Toen gebeur daar een vreeselijke, akelige ding:
De gekraakte ou muuren die zak in makaar,
En het was met Oom Piet en de heele boel klaar.

Toen schrok de ou wakker en stond meteens op,
En hij zit lang te denken en schud toe zij kop.
En de volgende morgen ging hij naar den Raad
En vroeg de voorzitter verlot om te praet.
De Voorzitter vroeg hem over wat hij wou spreken,
Hij zegt: „Medeleden dis mij nu gebleken
Dat als wij ons land nie kapot wil laat raak
Dan moet wij terstond een nieuw College laat maak.”
De Voorzitter zegt; „Dis nu niet aan de orde.”
Maar Oom Piet zegt, „Meneer wat zal van ons worde?
Want als wij nog langer de zaak moet laat sloer,
Dan gaat onze landje net nou na zijn moer.”

Toen spring al die Raadsleden op als een man
En zeg, „Hij het recht, dis ons eenigste plan.”

JAN ANDERSEN MIJN HART

(Burns—"John Anderson My Joe")

Jan Andersen mij hart Jan
Toe ik jou eers leer ken
Toe was jou hare swart Jan
En jij was soo's 'n pen,
Maar nou's jou kruin al kaal Jan,
Jij's oud en afgemat,
Veel zegen op jou grijze kop
Jan Andersen mijn schat.

Jan Andersen mij hart Jan
Wij 't langs di selfde pad
Di berg beklim, en veel genot
Het wij tesaam gehad,
En nou daal ons weer of Jan,
Maar hand aan hand gevat,
Dan rus ons same aan die voet
Jan Andersen mijn schat.

'N MAN 'S 'N MAN VOOR AL DAT

(Burns)

Als hij die eerlik arm is
Zij kop laat zak en al dat
Ga ik soo'n lafaard slaaf voorbij
'k Durf arm te wees en al dat.
Ver al dat, en al dat
Ons nedrig werk en al dat,
De rang is net de stempel maar
De man's de goud ver al dat.

Geef gekke zij en skelms wijn.
'k Dra molvel klere en al dat,
Al is mij kos ook nie soo fijn,
'n Man's 'n Man ver al dat,
Ver al dat, en al dat
Hul groot vertoon en al dat
D'opregte man hoe arm ook
Hij blij nog Baas ver al dat.

'n Koning kan 'n Ridder maak
'n Hertog, Graaf en al dat
Maar 'n eerlik man is 'n ander saak
Dis waarlik boô sij gal dat.
Ver al dat, en al dat
Hul spogterij en al dat
Ik sèh jou dan 'n eerlik man
Staat bove-aan ver al dat.

Dus bidden wij, dat het soo sij
—Want kom sal dit ver al dat—
Dat rede en waarde door gansch de aarde
Sal hoogste wees en al dat
Ver al dat, en al dat
Dit sal nog kom ver al dat
Dat man tot man de wereld deur
Sal Broeder wees en al dat.

DIS DIE KNAPIE VER MIJ.

Sij keppie is oud
Maar sij hare 's soo's goud
Sij gesig soo's die heemle daarbò
En waar hij ook gaat
In laning of straat
Kijk hij iedereen reg in die òo.

Met 'n vrije gemoed
Kan hij almal ook groet
Daar nix sij gewete beswaar.
Soo's 'n ridder van oud
Sonder vrees sonder fout
En sij glimlag soo's sonnelig klaar

Roep sij moeder hom al
Kan gen vli-er of bal
Of gen spulletjie ooit ver hom keer.
Maar met snellende voet
Gaat hij haar te gemoet
Om te hoor wat sij mammi begeer

En sij meesters maak staat
Op die kleine ou-maat,
Hij's altijd op skool op sij tijd
Met les nagesien
Goeie merke verdien,
Om sij plig te doen altijd bereid.

Ik wonder of jij
So soet is als hij,
En al is hij ook nou nog soo klein
Dat moeder en Zus
Hom 'smorrens nog kus
Sal hij één dag 'n flukse man sijn.

Sagaardig maar sterk
Is hij fluks bij die werk,
En altijd so vrolik en blij,
Al word hij één-keer
Nog 'n grote meneer,
Is hij nou nog *Die Knapie ver mij*.

KAATJIE IN ONSE STRAATJIE.

("Sally in Our Alley.")

Geen enkel noitjie die ik ken
Staat ooit gelijk met Kaatjie,
Zij is de liefste van mij hart
En woon in onse straatjie.
Daar is gen dame in ons land
Is half soo mooi als Kaatjie.
Sij is de liefste van mij hart
En woon in onse straatjie.

Haar vader die verdien sij kos
Met vis-nette te knope;
Haar moeder die maak mooie kant
Voor lui wat dit wil kope.
Maar zulke volk hou ik apart
Hul 't min te doen met Kaatjie.
Sij is de liefste van mij hart
En woon in onse straatjie.

Kom Kaatjie aan blij mij werk staan,
Ik het haar lief soo waarlik,
Dan kom die baas mij sommer slaan,
Dis ampertjies gevaarlik!
Al slaat hij mij ook bont en blaw
Ik dra dit graag voor Kaatjie.
Sij is de liefste van mij hart
En woon in onse straatjie.

Van al de dage in de week
Kan *één* mij maar bevalle,
Dis die wat tussen Saterdag
En Maandag komt te valle.
Dan moet jij weet, is ik gekleed
Om uit te loop met Kaatjie,
Sij is de liefste van mij hart
En woon in onse straatjie.

Mij baas die neem mij Sondags mée
Om na die preek te hore.
De tex die is skaars uitgegee
Dan het hij mij al verlore,
Soos dit begin, dan ga ik weg
En loop reguit na Kaatjie.
Sij is de liefste van mij hart
En woon in onse straatjie.

Sodra als Krismis weder kom
Dan krijg ik menig kwartjie,
Ik berg dit in mij spaardoos op
En gée dit aan mij hartjie.
Ik wens dit was tien-duisend pond
Dan gaf ik dit aan Kaatjie.
Sij is de liefste van mij hart
En woon in onse straatjie.

Mij baas en al die bure ook
Die spot met mij en Kaatjie,
Maar sonder haar was ik tog maar
'n Treurige ou Maatjie,
Is eens die sewe jaar voorbij
Dan krijg ik tog ver Kaatjie,
Dan sal ons trou en bruilof hou,
Maar niet in onse straatjie.

TEVREDE MET WEINIG

(Burns „Canty wi Little”)

Tevrede met weinig, gelukkig met meer
Zoodra ik met kommer en zorg moet verkeer
Dan stoot ik hul vort op hul dralende gang
Met 'n goei-je glas snaps of 'n ou Skotse sang.

'k Moet somtijds verdriet aan die ellenboog klau
Maar 'n mens die *moet* sukkel, dus sal ik maar hou
Mij vrolik humeur is 'n kostbare skat,
En mij Vrijheid is iets wat gen mens aan mag vat.

Als ik soms 'n heel jaar dit swaar drage moet
Eén aant se plesier maak dit alles weer goed,
Aan die salige eind van 'n moeilike pad
Wie denk dan terug aan hoe swaar hij dit had.

Laat die blinde Ou Noodlot rond streukel en val,
Het zij *tegen-* of *voorspoed* of hoe dit ook al,
Kom gemak of wel moeite, kom pijn of plesier,
Dan seg ik maar altijd „Jij's ook welkom hier.”

„DE BOORDEN VAN DE SCHONE DOON.”

(„Ye Banks and Braes of Bonny Doon”).

Gij boorden van de schone Doon
Hoe blinkt gij daar zoo fraai en fris
Hoe kunt gij vogels vrolik zingen
Terwijl het mij zoo treurig is,
Gij breekt mij 't hart o vogeltjes
Zoo dartel hup'lend door de bomen
Herinnerend aan de blijde tijd
Die nimmer meer terug zal komen.

'k Liep dikwijls langs de schone Doon
Sag roos met kamperfoelie twijne,
Elk vogel zong daar van zijn lief
En zoo zong ik ook van de mijne.
Met vlugge hand plukt' ik een roos
Zoo geurig van haar steek'lig stam
Mijn minnaar valsch liet mij de doornen
Wijl hij mij — ach! de roos ontnam.

THE GLASS BLOWERS. ¹⁾

A thousand years ago in Palestine
Some hungry travellers — thought it time to dine
So they sat down — as old Historians tell us,
And fried a chop upon the banks of Belus.
They ate that chop — but also something more did —
Else had the matter never been recorded;
For ere they went — what for we won't enquire,
They thought it safer to rake out the fire;
When lo! the sand had melted to a mass
In fact, to cut it short, they found out Glass.

Glass! stay my muse and nerve yourself a little
Before you venture on a theme so brittle;
And while you're taking breath pray understand
Tis the glass engine that we have in hand.
Don't go and spin it out like Cowper's "Task"
Tell us of Woodroffe; that is all we ask.

¹⁾ Written in 1870 for a prize offered by Woodroffe an American, for poem on a glass engine exhibited by him.

Yes, he has come across the Southern Ocean
Bearing to us another „Yankee Notion”
Astonishing the Natives with a vengeance
With quite the latest novelty in Engines.
The Iron Age is gone, so let it pass
Whilst Woodroffe ushers in the age of Glass.
Lo! his „Excelsior” working at high pressure
Whilst „Australasia” takes it at her leisure.
The Multitude in spellbound rapture views
Her pistons, levers, furnace, boiler, screws:—
Yea! all her valves down to the smallest particle
Constructed of the selfsame vitrious article.

A proof how man by labour, care and skill
Can force the elements to work his will.
Nor Watt nor Stephenson could ever dream
That art would work such miracles with steam.

My muse too far would wander from her sphere
Did she attempt to act the Engineer;
Her untaught tongue would falter but and blunder,
Whilst seeking words to paint this glassy wonder,
Then go to Woodroffe — he will make it plain
If once is not enough — then go again.

HOERA! ¹⁾

Geluk gij fraaie frugbaar land
Daar aan die verre Noordse strant
Gij kleine, kalme. kloeke ras
Uw Vrijheids-boom die staat wêer vas.

Laat Neêrlands volk di Gotheit lowe
Nou is dit weer "Oranje Bowe"
Ja! ider die di vrijheit min,
Sing "Lewe Hollant's Koningin"!

Nou gaan di jubel-skote los
Daar in di sierlik Haagse-Bos
Van Maas tot Amstels lieflik boort
Wort nou di vreugdesang gehoort

¹⁾ Bij de geboorte van Prinses Juliana.

Van Berg-en-Dal tot Suidersee
Sing ieder Vaderlander mee
Selfs hier in ons Suit Afrika
Roep d'Afrikaander ook "*Hoera*"

Wie Neerlants bloet door d'aders straal
Van Tafelbaai tot in Transvaal
Hij hef met ons 'n dankbaar liet
O God! verlaat die kintjie niet!

Maar geef dat Nassau's nageslag
Nog lank die lant regere mag
Die lant wat so veul liefde toon
An stamgenote wat hier woon.

WIJL TAFELBERG ZAL STAAN.

De zeeman van de oude tijd
Met mast, en ra en zijlen kwijt
Toen hij der Stormen Kaap trotseerd'
Heeft van dat land geprofeteerd:
„Dit land zal zijn een land der Hoop
,Voor die zijn hand aan 't werk wil slaan,
„Wijl zeestroom vloeit en stormwind loeit
„En Tafelberg zal staan.”

Bewaarheid is des zeemans woord
Uit hoop vervuld, spruit hoop nog voort;
Wij streven steeds met nieuwe kracht,
Terwijl ons lied klinkt klaar en zacht:
„Dit land zal zijn een land der Hoop'
„Voor die zijn hand aan 't werk wil slaan,
„Wijl zeestroom vloeit en stormwind loeit
„En Tafelberg zal staan.”

Hier lispten wij ons eerste woord
Hier 't eérste kinder- lied gehoord;
Hier luidt de klok nog immer voort
Een zegen op de bruid.
En als de jaren henen gaan
Houdt 't kinderlik gebed nog aan
Dat hier ons graf ook eens moog 'staan,
Met volle hart geuit.

Komt allen dan, komt, jong en oud
Waar zich ons roemrijk vlag ontvouwt
En zweert, wat ook gebeuren zal,
Om trouw te blijven een en al
Met hart en hand aan 't Vaderland.
Waar onze paân ook mogen gaan,
Wijl zeestroom vloeit, en stormwind loeit,
En Tafelberg zal staan.

DIE OU JONKMAN.

Nou wil ik jul net 'n mooi grappie vertel
Van 'n zeker ou jonkman, dit was Oom Willem Nel,
Hij had lang al gezeg dat hij nooit nie wil trouw,
Want wat maak 'n man met 'n lastige vrouw,

Oom Willem had goed, en Oom Willem had vee,
En wat hij ook aanvat daar maak hij geld mee,
Maar nou wordt hij eindlik dit eenkeer gewaar
Dat zonder 'n vrouw gaat 'n huis door mekaar.

Daar was ook 'n nooitje, een mooie daarbij,
En die ou maak 'n plan om na haar te gaan vrij.
Dit was klein Mimie Ras, van Mooimeisjesfontein,
Van goeie familie, maar beursie seer klein.

Hij koop hom een paard, en set hom op stal,
—Want 'n regte mooi skotskar die het hij mos al—
Hij stuur toe 'n bootskap en laat Mimie weet
Dat hij Saterdag aant bij haar Pa zal kom eet.

Op die middag toe span hij sen karretje in,
Hij kleed hom ook netjes en reg na sen sin,
Hij klim op die kar, en sit op die kis,
En denk dat Nich Mimie die neem hem gewis.

Toen hij bietje gerij het, begin hij te gaap,
En maak toe 'n plan om 'n beetje te slaap.
Hij klim in die kar-kis—want hij was maar kort—
En die paard die was mak, en stap padlangs vort.

Achter Mimie haar huis daar blij hij toe staan,
En die kar-kis zen deksel was dich toegeslaan,
En al maak nou Oom Willem ook watter geluid
Hij 's vas in die kar-kis, hij kan nie meer uit.

Nich Mimie die zit in die voorhuis gezels
Met 'n andere vrijer, dit was Jannie Els.
Hij seg haar „Kom buite ik wil met jou praat,
Kom sit op die kar-kis wat hier achter staat.”

Hul klim op die kar en sit op die kis, —
Sij siet als een blom uit, so jong en so fris —
En hij seg: „Lieve Mimie, als jij met mij trouw,
Dan zal dit jou nooit en só nimmer berouw.”

Maar sij antwoord: „Oom Willem wil ook na mij vrij!”
„Ach wat!” seg toen Jannie, „Wat beteekent toch hij,
Die leelijke, gierige, rijke ou aap
Leg seker nou tussen die vére te slaap.”

„Dit lieg jij”! skree Willem, „jij het dit glad mis,
Want hier leg ik vas in die vrotsige kis. —”
Nich Mimie spring op, maar Jannie blij sit,
En hij seg aan Oom Willem: „Maar hoe het ik dit.

Dat jij hier durf te luister na Mimie en mij
Als ons hier so alleenig kom sit om te vrij,
Nou kom jij nie uit nie al doet jij ook wat
Totdat jij belooft jij sal Mimie nooit vat!"—

Die ou het gespartel, geskree en geskop
Maar die kis die blij toe, want Jan sit er op,
Op laas wou Oom Willem al amper versmoor,
Toe seg hij: „Ach Jannie, ik gêe mij nou oor!

Ach! laat mij toch uitkom, jij kan Mimie krij,
Ik zal nimmermeer uitgaan en jongmeisies vrij!"

.....
Die storie die leer als jij ou-jonkman is
En plan maak te vrij—klim dan nooit in 'n kis!

Verschenen aan „HET WESTEN-Drukkerij, Bus 196,
Potchefstroom.

Eenvoudige Mense

Hollands-Afrikaanse Schetsen

door J. LUB.

Gebonden in Linnen Band, (postvrij)

3/3.

2/3 In papieren omslag, (postvrij) **2/3.**

De Hollands-Afrikaanse Pers zegt:

Ons Land: Dit boekje, geschreven in de Afrikaanse Taal, is een verzameling verhaaltjes en schetsjes, getrouw naar de natuur weergegeven, rijk aan gedachten. De schrijver laat zien dat er een rijke Afrikaanse literatuur in de toekomst verborgen ligt.

De Afrikaner: De schrijver heeft ontegenzeggelijk groot talent. Deze schetsen zijn van een buitengewoon gehalte.

De Volksstem: De heer J. Lub z'n figuren zijn van vlees-en-been, niet 't produkt van eenzijdige opvatting. De verschijning van „EENVOUDIGE MENSE” verdient de toejuiching van allen die belangstellen in de letterkundige beweging van ons werelddeel.

Ons Taal: Dis veertien Hollands-Afrikaanse sketse uit ons volkslewe. Di boek sal ongetwijfeld leeslus opwek, daar dit di skrijwer goed geluk is om di alledaagse lewe en moeilikhede onder Afrikaners te skets....

De heer *Jan F. E. Celliers*, zegt: Onze Afrikaanse lewe is so rijk en mijnheer LUB het 'n ope oog v'r die rijkdom.

DONKER JOHANNESBURG

(Hollands-Afrikaanse Schetsen)

Door J. LUB.

Gebonden in fraai Linnen Band.

3/3

postvrij

3/3

Verschenen aan „HET WESTEN”-Drukkerij, Postbus 196, Potchefstroom

AFRIKAANSE VERHALE

2/3 door J. G. ENGELA. 2/3
In een net linnen omslag, (postvrij)

Het is onmogelijk het grote aantal brieven en besprekingen in de couranten, hier op te nemen, die het verschijnen van dit boekje hebben toegejuicht.

Genl. Botha zegt: Ik ben overtuigd dat u een verdienstelijk werk hebt voorgebracht dat zal blijven leven. Niets kan mij groter plezier doen dan de verschijning van een Afrikaanse boek in de Holl. Taal. Van harte verwelkom ik die boek daarom met de hoop dat iedere Hollands lezende Zuid-Afrikaner zich een exemplaar zal aanschaffen.

Ds. N. J. Brümmer: Ik het die boek met veel genoegge gelees, soms het dit mij hart geroer, en dan weer laat uitskater van die lag. Vir ons landelike bevolking het u bepaald 'n grote diens bewijs, want hulle het so iets broodnodig....

Mnr. T. B. Muller: Die boek gee die woorde.... van ons volk zo getrouw terug als 'n gramafon.... 'n Mens kan dis lees net om jou eie taal beter te leer ken....

Pres. F. W. Retz: „Afrikaanse Verhale” zijn mooi en grappig en vol echte Afrikaanse humor.

Mnr. Meli J. Brink zegt o.a.: Ik stem van harte met den heer Hofmeyr in, dat uw boekje zal leven en door veel broertjes en zusjes gevolgd zal worden.

Meer. Isie K. Smuts (Meer. J. C. Smuts) zegt o.a.: en kan u zeggen dat ik de verhale baie mooi vond en dat ik zeker ben dat ons menschen daarvan zullen houden als zij maar eerst aan het lezen gaan. Ik hoop dat u ook nog meer zulke verhalen zal schrijven in hetzelfde mooi Afrikaans en dat uw boeken bij honderden en duizenden door ons land zullen verspreid worden om meer leeslust onder ons volk te verwekken en die leeslust steeds meer te doen groeien....

Verschenen aan „Het Westen“-Drukkerij,
Bus 196, Potchefstroom:

Verse van Potgieters Trek

door Totius.

Fraai gedrukt in 4° formaat.

1/9 Postvrij **1/9**

Ieder Afrikaner behoort deze schone gedichten
te lezen.

Hier volgen een paar der vele recensies:

Dr. J. Brill: Onze Totius is een vruchtbaar dichter.
..... In hem begroeten wij een ware dichter.....

De Unie zegt o.a.: Reeds ruiken wij het bloed.... Al
had Totius niets anders geschreven, dan dit vers, dan reeds zou
hij als een van Z.A. eerste dichters geprezen dienen te worden.

Jan Ligthart: Er is iets ontroerends in..... is er iets heer-
liks en verheffends in.

Prof. Dr. J. W. Pont: Aan de bezielde dichter, de vurige
vaderlander Totius mijn hartelike dank voor de Verse van
Potgieters Trek.

De Volksstem: Van harte verwelkom ons die „Verse van
Potgieters Trek“, als 'n pragtig-skone bijdrage tot die Afri-
kaanse letterkunde.

Ons Land: Totius heeft als dichter in de Afrikaanse Volks-
taal reeds zijn sporen verdiend. Potgieters Trek verrijkt de
steeds aangroeiende schat van onze eigen nationaal Z.A.
letterkunde.

Enz. Enz.